

JAARVERSLAG 2016

JAARVERSLAG 2016

Algemeen

De Stichting Expertisecentrum Regelgeving Bouw-ERB is sinds haar oprichting in 2005 uitgegroeid tot het Expertisecentrum op het gebied van de (bouw) technische regelgeving. Partijen die geconfronteerd worden met vragen en problemen rond de technische regelgeving worden dagelijks ondersteund. ERB draagt effectief bij aan de ontwikkeling van een betere technische regelgeving en de innovatie van het maatschappelijk systeem waarbinnen de regelgeving functioneert.

De dienstverlening kent een stabiele omvang bij een zich langzaam herstellende vastgoedsector en kwam tot uitdrukking in:

- ❖ het beantwoorden van vragen van alle partijen in de bouw;
- ❖ het geven van heldere en eenduidige adviezen;
- ❖ assistentie bij aanvraag van omgevingsvergunningen;
- ❖ mediation en juridisch-technische procesondersteuning;
- ❖ het geven van projectgebonden en projectonafhankelijke verklaringen van gelijkwaardigheid en prestatietoetsen;
- ❖ het onderhouden van de website waar ruim 1100 vragen en antwoorden na anonimisering in een database beschikbaar zijn. Zie: www.bouwregelwerk.org;
- ❖ het onderhouden op de website van de zogenaamde Motievenbank, een bibliotheek met achtergrondinformatie behorend bij wetgeving en normalisatie;
- ❖ deelname aan de ontwikkeling van de normalisatie waaronder die rond de aardbevingsproblematiek in Noord-Oost Nederland en het Besluit bouwen leefomgeving (BBL) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen;
- ❖ het publiceren van nieuws;
- ❖ het verzorgen van seminars, cursussen, en trainingen;
- ❖ het verzorgen van voorlichting, lezingen en het publiceren van artikelen;

De klanten

Zoals bedoeld blijkt in de praktijk de adviesvraag van veel verschillende partijen afkomstig te zijn. ERB mag tot haar klantenkring rekenen architecten, bouwfysici, constructeurs, toetsers van Bouw- en Woningtoezicht en Omgevingsdiensten, brandweerdeskundigen, projectontwikkelaars, bestuurders en vertegenwoordigers van verenigingen van eigenaren en huurders, brancheverenigingen, uitgevers, advocatenkantoren, kennisoverdragers, partijen betrokken bij normalisatie en certificatie, overheid en particulieren. Nauwe relaties worden onderhouden met de Woonalliantie, VEH en de NVTB. Bij hun beleidsvoorbereiding worden deze organisaties ondersteund.

De experts, de werkwijze

ERB werkt met een netwerk van experts die in beginsel niet in dienst zijn van de stichting, maar op basis van een permanente of ad hoc overeenkomst hun diensten verlenen. Ook in 2016 waren talrijke experts actief. Hun specialisaties sluiten aan bij de vraagstelling van de opdrachtgevers. Naast de bouwtechnische regelgeving in het algemeen is er topdeskundigheid op de terreinen constructieve veiligheid, brandveiligheid, monumentenzorg, Nederlandse normalisatie, Europese verordeningen en richtlijnen en geharmoniseerde normen, energiezuinigheid, integrale risicoafweging, explosieveiligheid, duurzaamheid, ventilatie en luchtkwaliteit, licht en verlichting, arbeidsomstandigheden en menselijk gedrag, handhaving enz.. Inzicht in de onderlinge samenhang van de voorschriften en de juridisch-technische aspecten wegen zwaar bij de inschakeling van de experts.

ERB betracht terughoudendheid bij het geven van publiciteit aan de namen van de experts. De gegeven uitleg en interpretatie die ook mediation behelst, als partijen niet kiezen voor een gang naar de bestuursrechter of de civiele rechter, komt immers veelvuldig terecht bij ERB die integrale technisch-juridische beoordeling garandeert.

Gelijkwaardigheid en prestatietoets

De uitgebreide en diepgaande (wetenschappelijke) kennis die aanwezig is bij de experts en het netwerk van hoogwaardige specialisten waarbinnen de experts functioneren, maakt dat ERB bij uitstek een geschikte partij is om in het kader van product- en procesinnovatie gelijkwaardigheid en conformiteit te beoordelen. De geavanceerde Nederlandse technische bouwregelgeving biedt daartoe de ruimte.

ERB deed in 2016 zowel in de context van de Vraag & Antwoordpraktijk als in de advisering uitspraken betreffende gelijkwaardigheid. In veel gevallen betreft het brandveiligheidskwesties. Ook formele project onafhankelijke gelijkwaardigheidverklaringen worden gepubliceerd. Indien de opdrachtgever dat wenst worden zij gepubliceerd op de website van ERB. Naast de Gelijkwaardigheidsverklaring worden ook formele conformiteitsverklaringen opgesteld en gepubliceerd.

De website

Voor experts en andere belangstellenden is er naast de full-tekst database van Vragen en Antwoorden, een raadpleegbare achtergronddocumentatie bibliografisch gepubliceerd onder de naam Motievenbank. Ook de op handen zijnde stelselwijziging (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de Omgevingwet) en de visie daarop van ERB c.s. alsmede daarop betrekking hebbende publicaties en nieuwsfeiten is op de site aanwezig onder de noemer “stelsel”.

Raadpleging van de website is kosteloos voor meer dan 1250 geregistreerde gebruikers.

JAARVERSLAG 2016

De website heeft de functie van een collectief geheugen dat in overeenstemming met de doelen van de stichting de kennis van de bouwregelgeving verbreidt en versterkt. De websites BWT-Info, Omgevingsweb en anderen namen regelmatig informatie over van ERB.

Een visie op de functionaliteit van de bouwregelgeving

In de periode 2009-2012 gaf ERB in diverse publicaties haar visie op de ontwikkelings- en verbetermogelijkheden van vigerende regelgeving, leidend tot een tweetal brochures onder de titel “Vertrouwen en betrouwbaarheid – Een visie op de functionaliteit van de bouwregelgeving”. Het ERB rapport “Verder na Dekker - innovatie van de bouwregelgeving” werd eind 2011 integraal aan de TK ter beschikking gesteld. Eind november 2013 werd het in opdracht van BZK opgestelde rapport “Quick-scan van de ontwikkeling van erkende technische oplossingen die voldoen aan het Bouwbesluit 2012 , voor 80% van de praktijksituaties” opgeleverd.

In de genoemde brochures en rapporten hebben ERB c.s. een fundamenteel andere benadering voorgesteld dan wat door het ministerie in lijn met het advies van het Actieteam “Private kwaliteitsborging en bouwregelgeving” in het inmiddels aan de Tweede Kamer aangebonden wetsvoorstel “Kwaliteitsborging voor het bouwen” is neergelegd. Het gaat om het terugdringen van de 10-15% faalkosten die standaard de eindgebruiker/consument in rekening wordt gebracht en om het leveren van een bouwwerk zonder non-conformiteit. In de Tweede Kamer is een aantal malen gedebatteerd over de op handen zijnde stelselherziening waarbij via breed gedragen moties de Tweede Kamer fundamentele elementen uit de ERB c.s. visie heeft overgenomen. Het ontwerp-wetsvoorstel dat in april 2016 naar de TK is gestuurd gaat grotendeels voorbij aan de aangenomen moties, reden waarom in de schriftelijke vragen van de TK daar kritische vragen over worden gesteld. ERB is in dezen om advies gevraagd.

ERB suggereert in haar visie de hierna volgende elementen voor de stelselwijziging die de mentaliteitsverandering op gang kunnen brengen.

1. De aansprakelijkheid van een bouwer wordt gelijk getrokken aan die van elke andere producent;
2. Plantoetsing vooraf wordt vervangen door een beoordeling “as built”;
3. Een overdrachtdossier op het moment van gereed-melding wordt verplicht;
4. Het overdrachtdossier wordt beoordeeld door de Omgevingsdiensten en door de opdrachtgever: niet adequaat, dan is de bouwer per definitie aansprakelijk;
5. De toeleveringsindustrie zorgt voor “beproefde technische oplossingen (BTO)” met “erkende” technische prestaties as built;
6. Voor bouwwerken volgens het concept BTO volstaat een eenvoudige check. Voor 5% heel ingewikkelde bouwwerken doet men er verstandig aan tijdig topexperts in te

JAARVERSLAG 2016

schakelen om het risico op aansprakelijkstelling af te dekken. Voor de tussencategorie (ca 15% van het bouwvolume) kan een private deskundige toezichthouder van nut zijn.

Voor de punten 5 en 6 is geen overheidssturing nodig. Dat moet de markt zelf willen en kunnen. De punten 1 tot en met 4 vergen een sterk vereenvoudigd wetsvoorstel om de kwaliteit te borgen.

Meer over de ontwikkelingen omtrent de stelselherziening leest u op <https://www.bouwregelwerk.org/stelsel>

De relatie met het Ministerie en het OPB

ERB is agendalid van de JTC en ontvangt als zodanig ook de stukken van het Overlegplatform Bouwregelgeving. ERB voorziet de overheid en de partners in deze gremia van haar visie op de voorliggende stukken. Deze stukken zijn vertrouwelijk van aard.

NEN

Met het oog op de correcte aansluiting van de normbladen en kwaliteitsverklaringen op de technische regelgeving adviseert ERB het normalisatie in een permanente adviesrelatie.

De relatie met het bevoegd gezag

Een goede relatie is aanwezig met grote en kleinere gemeenten. Zo ook met het Consortium of European Building Control-CEBC, de Vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland, het Centraal Overleg Bouwconstructie-COBC en Brandweer Nederland. De contacten via de helpdesk met individuele vertegenwoordigers van BWT en Brandweer weerspiegelen zich in de samenwerking tussen het Expertisecentrum en de vereniging VBWTN en Brandweer Nederland. Deze contacten zijn veelvuldig en intensief. In voorkomende gevallen wordt ERB ingeschakeld bij moeilijke projecten en bij capaciteitsproblemen.

Onderwijs, Innovatie en Ontwikkeling

De regelgeving moet de maatschappelijke ontwikkelingen volgen en geen belemmering vormen voor de samenwerkende partijen in de bouw. De simpele roep om afschaffing van regels is niet zinvol gebleken en verlaagt de regeldruk niet. ERB doet met steeds meer succes haar best om voor haar vernieuwende aanpak brede steun te verwerven en streeft er naar om te komen tot een Innovatie en Ontwikkelingsprogramma gericht op fundamentele herziening van de regelgeving.

ERB is betrokken bij de cursussen FSE en Bouwakoestiek van het SKB-PAOM, cursussen rond de implementatie van de Eurocodes en NEN 8700 van PAOM en van NEN, de cursussen rond

JAARVERSLAG 2016

NPR 9998 (aardbevingen) en diverse andere cursussen van de Betonvereniging en Bouwen met Staal. Daarnaast verzorgt ERB gastcolleges en bijscholing voor bedrijven.

Publiciteit, Publicaties en Artikelen

De representatieve artikelen van de hand van dr. ir. N.P.M. Scholten en de publiciteit over 2016 zijn als gewoonlijk via de website beschikbaar. ERB heeft via een tweetal presentaties (stelselwijziging bouwregelgeving en geïnduceerde aardbeving en de maatschappelijke problematiek) deelgenomen aan het COBRA/RICS 2016 congres in Toronto. Via dit relatienetwerk zijn contacten gelegd met de Universiteit van Newcastle Australië omdat Australië ook worstelt met de eindkwaliteit van bouwwerken (85% van de bouwwerken die onder certificaat tot stand komen hebben niet acceptabele gebreken).

Bestuur

Aanvang 2016 bestond het Bestuur uit Drs. R.J. Wijnands, voorzitter, ir. G.M.A. Kusters, vicevoorzitter, en ir. M.Groosman, secretaris/penningmeester. Per 1 november 2016 is Ir. M. Groosman teruggetreden uit het bestuur, hij is per gelijke datum opgevolgd door Ir. P.C. van Staalduinen in de functie van secretaris. Ir. G.M.A. Kusters vervult per die datum tevens de functie van penningmeester.